

Joining (Overlap) of Insurance Status within the scope of the Law no. 5510

Abdurrahman İlhan Oral
Anadolu University, Turkey
aioral@anadolu.edu.tr

Abstract:

In the Turkish social insurance application, it is possible for the insured to be subject to different insurance status at different periods throughout their work life or to be subject to more than one insurance status at the same time. However, if the insured works in different jobs requiring to be insured in more than one status in the same period, the insurance periods will joining (overlap) and there will be a controversy about the insurance status. According to the Social Insurance and General Health Insurance Law No. 5510, the social insurance relationship is established in two ways: “compulsory insurance” and “optional insurance”. According to the law, the first group, which is deemed compulsory insured, are the insured under article 4, which meets the requirements. Accordingly, the workers working under the employment contract art. 4/I/(a), independent employees on their behalf and account under art. 4/I/(b) and public officials under art. as 4/I/(c), they are considered as “fully insured” within the scope of all insurance branches assured by the Law. According to the law, the second group considered as compulsory insured are “partially insured”. These are insurance holders who are covered by some insurance branches that are assured by the Law according to Article 5 of the Law and are excluded from the coverage of some insurance branches. In addition, individuals who are not covered by compulsory insurance, who fail to meet or lose their insurance conditions, are also offered the option of being insured on demand, and optional insurance is regulated in Article 50. It is possible for the insured to face with several of the insurance types mentioned here at the same time. According to Article 53 of Law No. 5510, as a general rule, in the event that the insurance of the insured under art. 4/ I/(c) overlap with the insurance under art. 4/I/(a) or art. 4/I/(b), that is, if it coincides with the same period, the person is considered to be insured under 4/I/(c). Likewise, in the event that the insurance of the insured under art.4/I/(a) overlap with the insurance under art. 4/I/(b), the person is considered to be insured under art.4/I/(a). However, joining (overlap) of compulsory insurances and optional insurances, joining of insurance due to working in a full-time job and a part-time job, and joining of the insurance periods of working abroad and the working periods in Turkey was enacted by law The purpose of this study is to examine the overlapping insurance periods and evaluate the problems that arise due to the overlap of the periods and to reveal the solutions of these problems.

Keywords: Insurance, Overlap of Insurance, Joining of Insurance

JEL Codes: K21, K31

5510 Sayılı Kanun Kapsamında Sigortalılık Statülerinin Birleşmesi (Çakışması)

Özet:

Türk sosyal sigorta uygulamasında sigortalının, çalışma hayatı boyunca farklı dönemlerde farklı sigortalılık statülerine tabî olması veya aynı anda birden fazla sigortalılık statüsüne tabî olması mümkündür. Ancak sigortalının aynı dönemde birden fazla statüde sigortalı olmayı gerektirecek şekilde farklı işlerde çalışması durumunda sigortalılık süreleri çakışacak ve hangi sigortalılık statüsüne tabî tartışmalara neden olacaktır. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre, sosyal sigorta ilişkisi “zorunlu sigorta” ve “isteğe bağlı sigorta” olmak üzere iki şekilde kurulmaktadır. Kanunun aradığı şartları taşıyan kişiler 4. madde kapsamında zorunlu olarak sigortalı sayılmaktadırlar. İş sözleşmesine tabî olarak çalışan işçiler m. 4/I/(a), kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanlar m. 4/I/(b) ve kamu görevlileri ise m. 4/I/(c) kapsamında “tam sigortalı” olarak Kanunun güvence verdiği tüm sigorta kollarının kapsamına alınmaktadırlar. Ancak, zorunlu sigortalıların tamamı sigorta kollarının tümünü kapsamamaktadır. Bunlar, Kanunun 5. maddesine göre, Kanunun güvence verdiği bazı sigorta kollarının kapsamında olan bazı sigorta kollarının da kapsamı dışında kalan “kısmen sigortalılar”dır. Ayrıca, zorunlu sigortalılık kapsamında olmayan, sigortalılık koşullarını yerine getiremeyen veya bu koşulları yitiren kişilere de isteğe bağlı sigortalı olma imkânı getirilmiş ve isteğe bağlı sigortalılık da 50. maddede düzenlenmiştir. Burada anılan sigortalılık türlerinden birkaçı ile aynı anda sigortalının karşılaşması mümkündür. 5510 sayılı Kanunun 53. maddesine göre, genel kural olarak sigortalının m. 4/I/(c) kapsamındaki sigortalılığı ile m. 4/I/(a) veya m. 4/I/(b) kapsamında sigortalılıklarının çakışması yani aynı döneme denk gelmesi durumunda kişi m. 4/I/(c) kapsamında sigortalı sayılmaktadır. Aynı şekilde Kanunun m. 4/I/(a) kapsamındaki sigortalılığı ile m. 4/I/(b) kapsamında sigortalılığının çakışması durumunda ise kişi, 4/I/(a) kapsamında sigortalı olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte, zorunlu sigortalılık hallerinin birbirleri ile çakışması, zorunlu sigortalılık ve isteğe bağlı sigortalılık hallerinin çakışması, tam süreli bir işte çalışma nedeniyle sigortalılık ile kısmi süreli (part-time) bir işte çalışma nedeniyle sigortalılık halinin çakışması ve yurt dışında çalışılan süreler ile yurt içinde çalışılan sürelerin sigortalılığının çakışması durumu Kanunda ayrıca düzenlemiştir. Bu çalışmanın amacı, çakışan sigortalılık sürelerini inceleyip sürelerin çakışması nedeniyle meydana gelen sorunları değerlendirerek bu sorunların çözüm yollarını ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Sigortalılık, Sigortalılığın Çakışması, Sigortalılığın Birleşmesi

JEL Kodları: K21, K31